

Pla Docent

1. Dades descriptives de l'assignatura

- Nom de l'assignatura: Estat del Benestar i Protecció Social
- Curs Acadèmic: 2011-12 Curs: 2n Trimestre: 2
- Titulació / Estudis: Criminologia Codi assignatura: 21075
- Nombre de crèdits ECTS: 6 Hores dedicació estudiant: 150
- Llengua o llengües de docència: català/castellà
- Professorat:

Part socioeconòmica: Sebastià Sarasa sebastia.sarasa@upf.edu

Part jurídica:

Chelo Chacartegui chelo.chacartegui@upf.edu (teoria)

Marina Castells marina.castells@upf.edu (seminaris)

2. Presentació de l'assignatura

- **Contextualització:** L'assignatura té un enfocament comparatiu amb el propòsit de què l'estudiant aprengui com polítiques similars s'apliquen i suposen resultats totalment diferents segons el context del règim de l'Estat de Benestar en el qual s'apliquen.
- **Tipologia i enfocament de l'assignatura:** És una assignatura l'objectiu de la qual és donar als estudiants els conceptes bàsics en relació als règims de benestar social, així com les eines jurídiques per la protecció de col·lectius en risc d'exclusió social.

L'articulació de l'assignatura es farà a través de les classes teòriques i seminaris, on s'analitzaran textos i/o es resoldran problemes pràctics que l'estudiant es pugui trobar a la pràctica en relació a la cobertura de situacions de necessitat.

- **Aspectes clau de l'assignatura.** El curs està dividit en dues parts: en la primera part s'analitzarà els règims de benestar social als països més desenvolupats, així com Estructura de desigualtats, exclusió social i delinqüència. A la segona part es descriu la configuració dels drets socials en el context europeu, prestant una especial atenció al cas espanyol. En particular, s'analitzarà el sistema constitucional de protecció social i la protecció social dels col·lectius amb risc d'exclusió social.
- **Recomanacions generals:** és necessari assistir a les classes magistrals, realitzar les lectures recomanades pel professorat i participar en els seminaris.

S'adverteix que un plagi en qualsevol treball que es lliuri per escrit equival a suspendre l'assignatura.

3.- Competències a assolir en l'assignatura

Competències generals	Competències específiques
Instrumentals 1. Capacitat d'anàlisi i síntesi 2. Comunicació oral i escrita en la pròpia llengua 3. Presa de decisions 4. Coneixements generals bàsics Interpersonals 4. Capacitat de reflexió crítica 5. Motivació per la resolució de problemes Sistèmiques 6. Capacitat d'aplicar els coneixements en la pràctica 7. Habilitats d'investigació 8. Habilitat per treballar de forma autònoma	1. Capacitat d'anàlisi dels efectes teòrics i empírics de les polítiques socials 2. Situar els sistema de Seguretat Social espanyol en el context europeu 3. Conèixer els principis de Seguretat Social que conformen el nostre model constitucional 4. Poder assessorar sobre qüestions relatives a la protecció social de col·lectius am risc d'exclusió social

4.- Continguts

I.- Part Socioeconòmica

Bloc de contingut 1. Règims de benestar social als països més desenvolupats

- 1.1.-Introducció històrica a l'origen i evolució de les polítiques socials
- 1.2.-Concepte de règim de benestar i tipologies de règims
- 1.3.-Dimensions més rellevants de la protecció social: dret d'accés i naturalesa de les prestacions
- 1.4.-Polítiques sociolaborals més rellevants: mercat de treball, educació, salut, habitatge, serveis socials i garantia de rendes mínimes

Bloc de contingut 2. Delinqüència, política penal i règims de benestar.

- 2.1.-Estructura de desigualtats, exclusió social i delinqüència.
- 2.2.- Polítiques penitenciàries i de reinserció i règims de benestar: estudi de casos.

II.- Part Jurídica

Bloc de contingut 3. El sistema constitucional espanyol de Protecció Social en el marc jurídic de la Unió Europea

- 3.1.- La Seguretat Social espanyola en el context de la Unió Europea
- 3.2.- El model constitucional espanyol de Seguretat Social: els principis informadors del sistema i la cobertura de situacions de necessitat
- 3.3.- Seguretat Social i assistència social: competències de l'Estat i de les Comunitats Autònomes

Bloc de contingut 4. La protecció social de les persones que compleixen condemna en institucions penitenciàries

- 4.1.- Les condicions de treball dels presos en institucions penitenciàries. La relació laboral de caràcter especial
- 4.2.- La protecció de Seguretat Social dels interns que treballin en tallers penitenciaris
- 4.3.- La protecció de Seguretat Social dels sentenciats a la pena de treball en benefici de la comunitat
- 4.4.-La protecció social dels alliberats de presó. Especial referència a la protecció per atur.

Bloc de contingut 5. Protecció social de les víctimes i col·lectius vulnerables

- 5.1.- Protecció social de les dones víctimes de violència de gènere
- 5.2.- Drets i deures de les persones immigrants extracomunitàries

5. Avaluació

L'avaluació serà el resultat de la nota mitjana obtinguda per l'estudiant en cadascuna de les parts (socioeconòmica i jurídica) de l'assignatura (50% cada part). És condició necessària haver aprovat cadascuna de les parts per superar l'assignatura.

Si l'estudiant suspèn una part i aprova l'altra, no podrà obtenir una qualificació final superior a 4,5 punts i haurà de tornar a examinar-se en la següent convocatòria. La nota de la part aprovada es mantindrà en la convocatòria de setembre, però únicament per aquesta convocatòria.

La nota de cada part serà la mitjana ponderada de la nota de l'examen final (60%) i de la nota obtinguda per les exposicions i treballs en grup dels seminaris (40%). A la part jurídica, els treballs de seminari s'han de lliurar per escrit i individualment a cadascuna de les sessions.

La no assistència als seminaris s'avalua amb 0 a aquella sessió a la qual l'estudiant no hagi acudit.

RESPECTE A LES RECUPERACIONS

D'acord amb les instruccions del degà de dret (de 21 de maig de 2012) s'entén que un estudiant ha participat a les activitats d'aprenentatge i avaluació continuada durant el trimestre quan ha assistit a classe i ha realitzat els exercicis corresponents a *almenys el 50%* dels seminaris i altres activitats a l'aula. D'altra banda, s'entén que un estudiant ha assistit a l'examen final quan el lliura. Només poden participar en el procés de recuperació aquells estudiants que han suspès el conjunt de l'assignatura, i no hi ha possibilitat de participar-hi per pujar nota si la inicialment obtinguda és igual o superior a 5,0.

La recuperació de l'avaluació continuada Cas de que l'estudiant no superi l'assignatura en la primera avaluació, la nota dels seminaris es mantindrà per a l'avaluació del mes de setembre. L'estudiant tindrà l'oportunitat de millorar-la presentant un treball prèviament acordat amb el professor responsable de la part que hagi suspès. Si torna a suspendre en setembre, la nota dels seminaris ja no pot ser guardada per convocatòries successives.

La recuperació de l'examen consistirà en un examen que es farà en un dels dos dissabtes habilitats al calendari acadèmic el segon i el tercer trimestre (pel que fa a les assignatures corresponents al primer trimestre i al segon, respectivament), o al llarg del

període establert durant el mes de juliol (per a les assignatures corresponents al tercer trimestre)¹.

A part d'altres qüestions que consideri necessàries és convenient recordar als plans docents:

NORMES ACADÈMIQUES

Plagiar en un treball fet a casa o copiar en un examen comporta una qualificació de zero i/o l'obertura d'un expedient disciplinari. Està prohibida la utilització de telèfons mòbils en el transcurs de la classe.

6. Bibliografia i recursos didàctics

- Bibliografia bàsica

Blocs 1 i 2:

-G. Esping-Andersen (2000), *Fundamentos sociales de las economías postindustriales*. Ariel.

-D. Downos & K. Hanson (2006), *P. Welfare and punishment The relationship between welfare spending and imprisonment*.

<http://www.crimeandjustice.org.uk/opus304.html>

Blocs 3, 4 i 5:

-ALARCÓN CARACUEL, M. R. (1999) *La Seguridad Social en España*. Madrid: Aranzadi (Colección Divulgación Jurídica).

-PALOMINO SAURINA, P., (2006) "La relación laboral especial de penados en instituciones penitenciarias: cuestiones cruciales", *Aranzadi Social*, num. 5/2006.

-TRIGUERO MARTÍNEZ, L.A. (2010) *La mujer extranjera víctima de violencia de género: residencia temporal y trabajo. Medidas de tutela protectoras sociolaborales*, en AA.VV., "Los derechos de los extranjeros en España", Ed. La Ley, Madrid.

- Bibliografia complementària

-FERNÁNDEZ AVILÉS, J.A. (2010) *Las autorizaciones de los penados extranjeros cumpliendo condena*, en AA.VV., "Los derechos de los extranjeros en España", Ed. La Ley, Madrid.

¹ En el calendari acadèmic previst pel curs 2012-2013 els dissabtes habilitats el segon trimestre són els corresponents al 2 i al 9 de febrer; els del tercer trimestre són els corresponents al 4 i 11 de maig; el període de recuperació de juliol és el comprés entre els dies 15 i 26.

-La què es conté en els exercicis penjats a l'Aula Global i que seran objecte dels seminaris

- Recursos didàctics

-Base de dades Westlaw-Aranzadi (disponible a través de la Biblioteca UPF)

-Pàgina web del INSS: <http://www.seg-social.es>

7. Metodologia

1. Activitats presencials

- A les sessions de *classes magistrals*, el professorat explicarà el programa de l'assignatura. S'explicaran les nocions fonamentals, prestant una especial atenció a aquells apartats i continguts amb més complexitat.
- A les sessions de *seminari* es desenvoluparan alguns aspectes concrets del programa de l'assignatura a través de textos i/o *estudi de casos* que els alumnes hauran preparat amb anterioritat al desenvolupament de les sessions de seminari. A classe es debatrà sobre determinades qüestions suscitées pels textos i s'exposaran les solucions més adients.

2. Activitats dirigides

- Els alumnes hauran d'estudiar –a través dels manuals i textos recomanats– el contingut dels diferents temes que integren el programa de l'assignatura amb l'ajuda de les orientacions metodològiques donades pel professor.
- Els alumnes hauran de llegir i preparar els exercicis proposats per a la realització de casos i lectura de textos, d'acord amb les instruccions que es donin.

3. Activitats autònomes

- Els alumnes han de cercar informació relacionada amb els temes del programa.
- Els alumnes poden consultar i llegir articles especialitzats i obres monogràfiques sobre aspectes específics del programa que es poden trobar a la biblioteca de la Universitat, segons les orientacions donades pel professorat.

8. Programació d'activitats

Setmana	Activitat a l'aula agrupament / tipus d'activitat	Activitat fora de l'aula agrupament / tipus d'activitat
Setmana 1	Sessió 1 (1 h.) teoria – part socioeconòmica Sessió 2 (2 hs.) teoria – part socioeconòmica	

Setmana 2	Sessió 1 (1 h.) teoria – part socioeconòmica Sessió 2 (2 hs.) teoria – part socioeconòmica	Preparació Seminari nº 1 (socioeconòmic)
Setmana 3	Sessió 1 (1 h.) teoria – part socioeconòmica Sessió 2 (2 hs.) teoria – part socioeconòmica Seminari nº 1 (2 hs.) part socioeconòmica	Preparació Seminari nº 2 (socioeconòmic)
Setmana 4	Sessió 1 (1 h.) teoria – part socioeconòmica Sessió 2 (2 hs.) teoria – part socioeconòmica Seminari nº 2 (2 hs.) part socioeconòmica	Preparació Seminari nº 3 (socioeconòmic + jurídic)
Setmana 5	Sessió 1 (1 h.) teoria – part socioeconòmica Sessió 1 (2 h.) teoria – part jurídica Seminari nº 3 – 1 hora part socioeconòmica + 1 hora part jurídica	Preparació Seminari nº4 (jurídic)
Setmana 6	Sessió 1 (1 h.) teoria – part jurídica Sessió 1 (2 h.) teoria – part jurídica	
Setmana 7	Sessió 1 (2 hs) teoria – part jurídica Seminari nº 4 (2 hs) – part jurídica	Preparació Seminari nº 5 (jurídic)
Setmana 8	Sessió 1 (2 hs) teoria – part jurídica Seminari nº 5 (2 hs) – part jurídica	
Setmana 9	Sessió 1 (2 hs) teoria – part jurídica	
Setmana 10	Sessió 1 (2 hs) teoria – part jurídica	